Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 0,09 prosenttiyksiköllä. Valtionosuus olisi vuoden 2020 alusta 25,46 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,54 prosenttia.

Valtionosuusprosentin muutoksessa esitetään otettavaksi huomioon lisäyksenä 0,10 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100. Valtionosuuden mitoituksessa on uusina tehtävinä otettu huomioon hallitusohjelman mukaisesti Vaasan keskussairaalan muutos laajan päivystyksen sairaalaksi (miljoona euroa), perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden tukeminen (2 miljoonaa euroa), subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen (7,1 miljoonaa euroa) ja varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienentäminen (6,7 miljoonaa euroa). Lisäksi valtionosuuprosentin muutokseen vaikuttaa lastensuojelun jälkihuollon laajennus (12 miljoonaa euroa) ja A1 -kielen opetuksen aloittamisen varhennus (7,5 miljoonaa euroa).

Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotus olisi 2,4 prosenttia ja siitä aiheutuva valtionosuuden lisäys 166,0 miljoonaa euroa. Valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus lisäisi peruspalvelujen valtionosuutta 102,2 miljoonaa euroa.

Valtionosuuden sairastavuuskertoimen osatekijöiden painot ja niiden kustannustekijöiden painokertoimet tarkistetaan vuodesta 2020 lukien.

Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulomenetysten korvaus kunnille ehdotetaan erotettavaksi valtion talousarviossa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta erilliselle momentille. Menettelystä säädettäisiin edelleen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa ja korvaus maksettaisiin kunnalle peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä. Kunnille korvataan vuodesta 2010 lukien toteutetuista veroperustemuutoksista johtuvat verotulovähennykset. Yksittäiselle kunnalle maksettava määrä vastaa veroperustemuutoksen sille aiheuttamaa verotulojen menetystä. Vuoden 2020 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti kunnille maksettaisiin yhteensä 285 miljoonaa euroa ja aiempien vuosien veroperustemuutokset huomioon otettuna yhteensä 2 252 miljoonaa euroa.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

———

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ....1
SISÄLLYS....2
YLEISPERUSTELUT....3
1 NYKYTILA JA SEN ARVIOINTI....3
1.1 Valtionosuuden määräytyminen....3
1.2 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset....3
1.3 Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus....4
1.4 Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa....4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET....4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET....5
3.1 Taloudelliset vaikutukset....5
3.1.1 Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät....5
3.1.2 Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaaminen....5
3.1.3 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset....7
3.1.4 Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus....7
3.1.5 Sairastavuuskertoimen tarkistaminen....7
3.2 Vaikutukset kuntien ja muiden viranomaisten toimintaan....8
4 ASIAN VALMISTELU....8
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ....8
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT....10
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT....10
7 a luku Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen....11
2 VOIMAANTULO....14
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS....14
LAKIEHDOTUS....15
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta....15
LIITE....20
RINNAKKAISTEKSTIT....20
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta....20

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja sen arviointi

1.1 Valtionosuuden määräytyminen

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) perusteella kunnille maksetaan valtionosuutta peruspalvelujen käyttökustannuksiin. Lain 57 §:n mukaisesti valtionosuustehtävien laajuuden ja laadun arvioidut muutokset otetaan vuosittain huomioon valtionosuuden määrässä sekä kustannustason muutos vuosittain tehtävässä indeksitarkistuksessa. Lisäksi lain 58 §:n mukaisesti valtion ja kuntien kustannusten jako tarkistetaan vuosittain. Kustannustenjaon tarkistuksessa valtionosuuden perusteena olevien valtionosuustehtävien laskennalliset kustannukset, perushinnat ja rahoitus sekä valtionosuusprosentti tarkistetaan toteutuneiden kustannusten mukaisiksi.

Valtionosuusprosentista sekä valtionosuuteen tehtävistä määräaikaisista vähennyksistä ja lisäyksistä säädetään vuosittain muuttamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia. Laskennallisten kustannusten ja lisäosien perushinnoista säädetään lain 54 §:n mukaisesti vuosittain valtioneuvoston asetuksella.

Yksittäisen kunnan valtionosuuden määrä määräytyy valtionosuustehtävien laskennallisten kustannusten, lisäosien ja verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen perusteella. Laskennallisten kustannusten määräytymistekijät on pyritty muun muassa tutkimustietoon perustuen määrittelemään laissa siten, että ne vastaavat mahdollisimman hyvin tekijöistä aiheutuvia kustannuksia. Lain 7 §:n mukaan edellytetään sairastuvuuskertoimen osatekijöiden painot ja niiden kustannustekijöiden painokertoimet säädettäväksi laissa viiden vuoden välein.

1.2 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n 1—7 momentissa säädetään vuonna 2019 valtionosuuteen kohdistuvista määräaikaisista vähennyksistä ja lisäyksistä. Valtionosuudesta vähennetään vuosina 2016—2019 vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä, joka on vuonna 2019 asukasta kohden 16,68 euroa. Kilpailukykysopimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuvien säästöjen perusteella valtionosuudesta vähennetään vuonna 2019 90,69 euroa asukasta kohden. Pitkäaikaistyöttömien eläketuen käyttöönottoon liittyvä vähennys on 3,81 euroa asukasta kohden. Opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden. Lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi tehtävä vähennys on 4,10 euroa asukasta kohden. Oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi vähennetään 0,05 euroa asukasta kohden. Edelleen vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 5,47 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen.

Lisäksi voimassa olevan lain 36 §:n 8 momentin mukaan vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 237 miljoonaa euroa kertakorvauksena kilpailukykysopimuksen lomarahaleikkauksista aiheutuvan kaksinkertaisen vaikutuksen poistamiseksi valtion ja kuntien välisissä kustannustenjaon tarkistuksissa vuosina 2019—2022. Momentissa tarkoitetun 237 miljoonan euron lisäyksen maksamista on kuitenkin tarkoitus aikaistaa jo vuodelle 2019. Tätä koskeva ehdotus sisältyy valtion vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen liittyvään esitykseen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta, joka on tarkoitus antaa samanaikaisesti nyt kyseessä olevan esityksen kanssa.

1.3 Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määräytymisperusteet jakautuvat siten, että valtionosuus laskennalliseen kustannukseen vuodelle 2019 on 25,37 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus on 74,63 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittelee valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä se siten vastaa yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri. Vuodesta 2016 lukien uusissa ja laajentuvissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia laskennallisista kustannuksista.

1.4 Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa

Veroperustemuutoksista johtuva kunnallisverotulojen vähennys korvataan kunnille kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:ssä säädetyllä tavalla valtionosuuksien maksamisen yhteydessä. Vuosina 2010—2019 verotulomenetykset on kompensoitu korottamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuutta veromenetyksiä vastaavalla määrällä. Muutokset on tehty siten, että kuntakohtaisesti minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten vaikutuksesta. Aiemmin vuosina 2003—2009 verotulomenetyksiä kompensoitiin valtionosuusjärjestelmässä nostamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia. Kuntakohtaisesti valtionosuuksien korotus oli tuolloin asukasta kohden tasasuuruinen.

Vuodesta 2010 lähtien kuntien peruspalvelujen valtionosuuteen on kertynyt verotulomenetystenkorvausta noin kaksi miljardia euroa. Tämä vastaa runsasta viidennestä peruspalvelujen valtionosuuden kokonaismäärästä vuoden 2019 tasolla. Verotulomenetysten korvaus ei kuitenkaan ole luonteeltaan osa peruspalvelujen valtionosuutta, vaan valtion korvaus kunnille lainsäädännön muutoksista johtuvista kunnallisverotulon menetyksistä.

Kuntien valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeita koskevassa esiselvityksessä (VM julkaisuja 2019:18) ehdotetaan valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyyden lisäämiseksi verotulojen menetysten korvausten irrottamista valtion talousarviossa omalle momentilleen. Selvityksen mukaan osana valtionosuutta kompensaatiot vääristävät osaltaan sitä kuvaa, miten valtionosuuksilla tuetaan kuntien peruspalvelujen järjestämistä. Selvityksessä kartoitettiin laajasti asiantuntijoiden ja kuntakentän näkemyksiä kuntien valtionosuusjärjestelmän kehittämistarpeista.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,09 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2020 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,46. Vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,54 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista. Valtionosuusprosentin muutoksessa on otettu huomioon uusien ja laajenevien tehtävien toteutus siten, että valtionosuusprosentti on niissä 100.

Valtionosuuden mitoituksessa otetaan huomioon määräytymistekijöiden muutos sekä julkisen talouden suunnitelman ja hallitusohjelman mukaiset muutokset. Hallitusohjelman mukaisina muutoksina ehdotetaan otettavaksi huomioon subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden laajentaminen, ryhmäkokojen pienentäminen varhaiskasvatuksessa, perheiden ja elämäntilanteiden moninaisuuden tukeminen sekä Vaasan keskussairaalan muuttaminen laajan päivystyksen sairaalaksi. Lisäksi valtionosuuprosentin muutokseen vaikuttaa lastensuojelun jälkihuollon laajennus ja A1 -kielen opetuksen aloittamisen varhennus.

Vuodelle 2020 ehdotetaan tehtäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain mukainen laskennallisiin kustannuksiin arvioitua kustannustason muutosta vastaava korotus

(indeksikorotus) sekä valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus. Valtionosuuteen tehtävistä määräaikaisista vähennyksistä merkittävin liittyy kilpailukykysopimuksesta aiheutuvien säästöjen huomioon ottamiseen.

Veroperustemuutoksista aiheutuva kuntien verotulomenetysten korvaus ehdotetaan erotettavaksi valtion talousarviossa kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta erilliselle momentille vuodesta 2020 lukien. Muutoksen tarkoituksena on selkeyttää kunnan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää ja mahdollistaa valtionosuuksien määrän aikaisempaa läpinäkyvämpi arviointi. Menettelystä säädettäisiin edelleen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa ja korvaus maksettaisiin kunnalle peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä. Vuosien 2010—2020 kunnallisverotulojen vähennystä vastaavasti kunnille ehdotetaan maksettavaksi vuonna 2020 yhteensä 2 252 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 verotulot vähenevät nettomääräisesti 285 miljoonaa euroa. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, maksetaan korvaus kullekin kunnalle siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu. Näin jatketaan aikaisempaa menettelyä.

Valtionosuuden sairastavuuskertoimen osatekijöiden painot ja niiden kustannustekijöiden painokertoimet tarkistetaan vuodesta 2020 lukien.

Lisäksi lakiin ehdotetaan tehtäväksi teknisluonteisia muutoksia, jotka liittyvät muun lainsäädännön muutosten huomioon ottamiseen.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

3.1.1 Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät

Kuntien uusien ja laajenevien tehtävien johdosta valtionosuusprosenttia korotetaan 0,1 prosenttiyksiköllä, koska niissä valtionosuuden tulee olla 100 prosenttia. Vuonna 2020 uusien ja laajenevien tehtävien arvioidaan lisäävän kuntien menoja, eli niin kutsuttua valtionosuuksien kustannuspohjaa, noin 36,3 miljoonalla eurolla. Koska vuoden 2020 valtionosuusprosentti on ennen edellä mainittuja tehtävämuutoksia 25,37 prosenttia, valtionosuudet kasvavat vain 9,2 miljoonaa euroa kustannuspohjan lisäyksen seurauksena. Jotta valtionosuus näissä tehtävissä kasvaisi täysimääräisesti kustannuspohjan lisäystä vastaavasti, loput 27,1 miljoonaa euroa otetaan huomioon valtionosuusprosentin korotuksella.

Valtionosuuprosentin muutokseen vaikuttaa alentavasti 0,01 prosenttia se, että peruspalvelujen valtionosuusmomentilla olevista määräaikaisista vähennyksistä ja lisäyksistä on viety kolme pysyväisluonteista vähennystä valtionosuusprosenttiin.

3.1.2 Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaaminen

Vuonna 2020 kuntien kunnallisveron tuoton arvioidaan vähenevän verolainsäädännössä tehtävien veroperustemuutosten johdosta yhteensä 285 miljoonalla eurolla, mikä korvataan täysimääräisesti kunnille. Koko valtakunnan tasolla korvaus on keskimäärin 51,93 euroa asukasta kohden. Veromenetykset korvataan yksittäisille kunnille niiden arvioitujen veromenetysten mukaisesti. Kuntakohtaisissa laskelmissa sovelletaan vuoden 2018 verotustietoja ja vuoden 2019 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2018 ja 2019 vaihteessa.

Taulukko 1. Talousarvioesitykseen liittyvien veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin vuonna 2020, milj. euroa

Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus	-196
Asuntolainan korkovähennyksen rajaaminen	10
Valtionverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen	-2
Kunnallisverotuksen eläketulovähennyksen korottaminen	-23
Työtulovähennyksen korottaminen	-48
Perusvähennyksen korottaminen	-59
Kotitalousvähennyksen supistaminen	36
Avainhenkilölain säätäminen pysyväksi	-3
Yhteensä	**-285**

Vuosilta 2010—2020 verotulomenetysten korvauksia maksetaan yhteensä 2 252 miljoonaa.

Taulukko 2. Kuntien verotulomenetysten kompensaatiot 2010—2020

Vuosi	milj. €
2010	375
2011	129
2012	299
2013	11,5
2014	9,5
2015	131
2016	262
2017	395
2018	131
2019	224
2020	285
Yhteensä	**2252**

Kuntien valtionosuudet vähenevät vuonna 2020 euromääräisesti noin 1,4 miljardia euroa johtuen kuntien verotulomenetysten kompensaatioiden siirrosta omalle momentilleen. Jos kompensaatiota ei oteta huomioon, kasvaa valtionosuuden taso vuodesta 2019 vuoteen 2020 noin 550 miljoonaa.

Esityksessä ehdotettu verotulomenetysten korvauksen erottaminen valtionosuudesta ei vaikuta kunnan saamaan kokonaisrahoitukseen. Muutoksen tarkoituksena on tehdä näkyväksi se, kuinka paljon valtio todellisuudessa maksaa kunnan peruspalveluiden rahoituksesta valtionosuutena ja mikä osuus on muuta, eli korvausta valtion päätöksistä johtuvista verojärjestelmän muutoksista aiheutuvista kuntien verotulomenetyksistä.

3.1.3 Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kilpailukykysopimuksesta aiheutuvien säästöjen huomioon ottamiseksi vuoden 2020 valtionosuuteen ehdotetaan tehtäväksi 233,6 miljoonan euron vähennys, joka toteutettaisiin vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 42,56 euroa asukasta kohden. Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyen ehdotetaan vähennettäväksi valtionosuutta 4,12 euroa asukasta kohden sekä lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi 4,10 euroa asukasta kohden. Lisäksi kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen liittyen kuntien peruspalvelujen valtionosuutta vähennetään 40 miljoonaa euroa. Vähennys ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 7,29 euroa asukasta kohden.

Vuodelle 2020 valtionosuuteen ei ehdoteta tehtäväksi määräaikaisia lisäyksiä. Voimassa olevan lain mukainen 237 miljoonan euron kertakorvaus kilpailukykysopimuksen lomarahaleikkauksista aiheutuvan kaksinkertaisen vaikutuksen poistamiseksi maksettaisiin jo vuonna 2019. Tätä koskeva ehdotus sisältyy valtion vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen liittyvään esitykseen laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta.

3.1.4 Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Vuonna 2020 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,46. Vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,54 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista.

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon valtionosuusprosentin nousu 0,10 prosenttiyksiköllä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti niissä on 100. Valtionosuuprosentin muutokseen vaikutta alentavasti 0,01 prosenttia se, että peruspalvelujen valtionosuusmomentilla olevista määräaikaisista vähennyksistä ja lisäyksistä on viety kolme pysyväisluonteista vähennystä valtionosuusprosenttiin.

3.1.5 Sairastavuuskertoimen tarkistaminen

Valtionosuuden sairastavuuskertoimen osatekijöiden painojen ja niiden kustannustekijöiden painokertoimien päivittämisellä ei ole lähtökohtaisesti vaikutusta valtionosuuksien kokonaismäärään.

Päivityksestä aiheutuu kuntakohtaisia vaikutuksia sairastavuuskertoimeen ja siten kunnan saaman valtionosuuden määrään. Alustavan arvion mukaan sairastavuuskertoimen painojen päivittämisestä aiheutuvat muutokset kunnan valtionosuuteen ovat osassa kuntia varsin merkittäviä. Muutosten suuruusluokka ei kuitenkaan poikkea vuosittaisista sairastavuuskertoimen tekijöiden muutoksista johtuvista vaikutuksista kunnan valtionosuuden määrään. Kuntakohtaiset muutokset vaihtelevat suurimmillaan 90 euron vähennyksestä 110 euron lisäykseen asukasta kohden. Kymmenellä kunnalla negatiivinen muutos olisi vähintään 50 euroa asukasta kohden ja 20:lla positiivinen muutos olisi vähintään 50 euroa asukasta kohden. Vaikutukset johtuvat sairastavuuden suuresta painoarvosta valtionosuuden määräytymistekijänä.

3.2 Vaikutukset kuntien ja muiden viranomaisten toimintaan

Kuntien valtionosuudet vähenevät vuonna 2020 euromääräisesti noin 1,4 miljardia euroa johtuen kuntien verotulomenetysten kompensaatioiden siirrosta omalle momentilleen. Jos kompensaatiota ei oteta huomioon, kasvaa valtionosuuden taso vuodesta 2019 vuoteen 2020 noin 550 miljoonaa.

Verotulomenetysten korvauksen erottamisen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta arvioidaan lisäävän valtionosuusjärjestelmän läpinäkyvyyttä. Muutos voi osaltaan helpottaa kunnan talouden hallintaa. Verotulojen menetyksen kompensaatio osana valtionosuutta on saattanut virheellisesti antaa ymmärtää, että kunta saisi valtiolta todellista enemmän rahaa peruspalvelujen rahoitukseen. Kunta saa kompensaatiota vastaavan määrän vähemmän verotuloja, joten korvaus ei ole kunnan käytössä olevaa lisärahaa.

Verotulomenetysten kompensaatiot olisivat jatkossakin osa kuntien yleiskatteista rahoitusta mutta erillään verontilitys- ja valtionosuusjärjestelmästä. Käytännössä tämä edellyttäisi uuden tuloerän lisäämistä kuntien tuloslaskelmaan. Yleiskatteisuutensa vuoksi kompensaatiot soveltuisivat kuntien kirjanpidossa samaan kokonaisuuteen verotulojen ja valtionosuuden kanssa. Tuloslaskelman kaavasta antaa ohjeet kirjanpitolautakunnan kuntajaosto.

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia muiden viranomaisten toimintaan tai organisaatioon.

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Kuntien peruspalvelujen määrärahan mitoitus liittyy hallituksen esitykseen varhaiskasvatuslain ja lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta, jolla esitetään laajennettavaksi subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen, sekä varhaiskasvatuslain (540/2018) perusteella annettavaan asetukseen, jolla säädetään varhaiskasvatuksen ryhmäkoosta. Määrärahan mitoitus liittyy lisäksi hallituksen esitykseen terveydenhuoltolain 50 §:n muuttamisesta, jolla esitetään Vaasan keskussairaalan muutettavaksi laajan päivystyksen sairaalaksi.

Valtionosuuteen tehtävien määräaikaisten lisäysten ja vähennysten osalta esitys liittyy valtion vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen liittyvään esitykseen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:n muuttamisesta. Kyseisen esityksen mukaan voimassa olevassa laissa säädetty 237 miljoonan euron kertakorvaus kilpailukykysopimuksen lomarahaleikkauksista aiheutuvan kaksinkertaisen vaikutuksen poistamiseksi maksettaisiin jo vuonna 2019. Sitä ei siten enää otettaisi huomioon tässä esityksessä säädettäessä valtionosuuteen tehtävistä määräaikaisista lisäyksistä vuodelle 2020.

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksen osalta esitys liittyy hallituksen esitykseen laeiksi vuoden 2020 tuloveroasteikosta sekä tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 3 ja 12 §:n muuttamisesta.

Tässä esityksessä ehdotettua lakia ei voida hyväksyä ja vahvistaa, ellei edellä mainittuja lakeja ja niiden perusteella annettavia asetuksia ole annettu.

Esitys liittyy valtion vuoden 2020 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. *Soveltamisala*. Pykälän 1 momentissa säädettyyn lakiluetteloon ehdotetaan lainsäädännön muutoksista johtuvia teknisluonteisia päivityksiä. Muutokset koskevat varhaiskasvatuslakia (540/2018), perhehoitolakia (263/2015), sosiaalihuoltolakia (1301/2014), kemikaalilakia (599/2013) ja yleisistä kirjastoista annettua lakia (1492/2016).

7 §. *Sairastavuuskerroin*. Pykälässä säädetään sairastavuuskertoimesta, joka lasketaan terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon osatekijöiden perusteella. Pykälän 5 momentin mukaan pykälässä tarkoitetuista sairastavuuskertoimen osatekijöiden painoista ja niiden kustannustekijöiden painokertoimista säädetään viiden vuoden välein. Voimassa oleva sääntely on ollut voimassa varainhoitovuodesta 2015 lukien ja siinä kustannuspainot pohjautuvat vuoden 2011 tietoihin perustuvaan Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen (THL Raportti 24/2013).

Pykälän 1—4 momentteja ehdotetaan muutettavaksi siten, että niissä säädetään vuodesta 2020 lukien sovellettavista sairastavuuskertoimen osatekijöiden painoista ja kustannustekijöiden painekertoimista. Uudet painokertoimet perustuvat Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen, jossa kustannuspainot päivitetään vuoden 2017 tietoihin (Kuntien peruspalvelujen valtionosuuksissa käytettävien sosiaali- ja terveydenhuollon kustannustekijöiden painokertoimien päivittäminen. Tutkimuksesta tiiviisti 38/2019. THL).

Pykälän 1 momentissa säädetään sairastavuuskertoimen osatekijöiden painoista. Osatekijöitä ovat terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon kustannukset. Osatekijöiden painot perustuvat Tilastokeskuksen kuntataloustilaston tehtäväkohtaisiin kustannuksiin sekä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksessa selvitettyyn kustannusten jakautumiseen kunkin tehtävän sisällä ikärakenteen ja sairastavuuden mukaan.

Terveydenhuoltoon sisältyy neljä kustannuserää: erikoissairaanhoito, perusterveydenhuollon avohoito, suun terveydenhuolto ja perusterveydenhuollon vuodeosastohoito. Vanhustenhuoltoon sisältyy myös neljä kustannuserää: ikääntyneiden laitoshoito, ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut ikääntyneiden palvelut ja kotihoito yli 65-vuotiaiden osalta. Sosiaalihuoltoon sisältyy yhdeksän kustannuserää: lastensuojelun laitos- ja perhehoito, lastensuojelun avohuoltopalvelut, muut lasten ja perheiden avopalvelut, vammaisten laitoshoito, vammaisten ympärivuorokautisen hoivan asumispalvelut, muut vammaisten palvelut, työllistymistä tukevat palvelut, päihdehuollon erityispalvelut ja kotihoito alle 65-vuotiaiden osalta.

Terveydenhuollon painoksi ehdotetaan 54,84, vanhustenhuollon painoksi 28,00 ja sosiaalihuollon painoksi 17,16.

Pykälän 2 momentissa säädetään terveydenhuollon kustannustekijöiden painokertoimista. Terveydenhuollossa sairastavuuskertoimen kustannustekijöinä otetaan huomioon keskeiset erityiskorvattavat sairaudet, joista kullekin määritetään niiden yleisyyden ja hoitokustannusten perusteella erilliset painokertoimet. Lisäksi terveydenhuollon kustannustekijänä käytetään alle 55-vuotiaiden työkyvyttömyyseläkeläisten painokerrointa.

Terveydenhuollossa merkittävimmät muutokset olisivat psykoosien ja työkyvyttömyyden kertoimien pieneneminen sekä syövän aiempia korkeammat painokertoimet.

Pykälän 3 momentissa säädetään vanhustenhuollon kustannustekijöiden painokertoimista. Vanhustenhuollon kustannustekijöinä sairastavuuskertoimessa otetaan huomioon vanhusikäluokille tyypilliset erityiskorvattavat sairaudet, joille kullekin määritetään niiden yleisyyden ja hoitokustannusten perusteella erilliset painokertoimet.

Vanhustenhuollossa merkittävin muutos on se, että sydämen rytmihäiriö ja vajaatoiminta ei ollut enää yksiselitteisesti yhteydessä kustannuksiin, joten sen painokerroin ehdotetaan poistettavaksi.

Pykälän 4 momentissa säädetään sosiaalipalveluiden kustannustekijän painokertoimesta. Sairastavuuskertoimen sosiaalihuollon kustannustekijänä otetaan huomioon pelkästään alle 55-vuotiaiden työkyvyttömyyseläkeläisten painokerroin.

36 §. *Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset*. Pykälässä säädetään määräaikaisista kuntien valtionosuuteen kohdistuvista vähennyksistä ja lisäyksistä.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi kilpailukykysopimuksen toteuttamiseen liittyvästä valtionosuuden vähennyksestä asiallisesti voimassa olevan pykälän 2 momenttia vastaavasti. Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 42,56 euroa asukasta kohden.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksen perusteella tehtävästä valtionosuuden vähennyksestä asiallisesti voimassa olevan pykälän 3 momenttia vastaavasti. Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 4,12 euroa asukasta kohden.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä asiallisesti voimassa olevan pykälän 5 momenttia vastaavasti. Vuodelle 2020 vähennyksen määrä olisi 4,10 euroa asukasta kohden.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen liittyvästä valtionosuuden vähennyksestä asiallisesti voimassa olevan pykälän 7 momenttia vastaavasti. Vuonna 2020 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 7,29 euroa asukasta kohti.

7 a luku Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 7a luku, jossa säädettäisiin veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta kunnille.

36 a §. *Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus*. Pykälässä säädettäisiin pääosin voimassa olevan lain 35 §:ä asiallisesti vastaavasti veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaamisesta kunnille. Mainittu 35 § ehdotetaan esityksessä kumottavaksi. Muutoksena ehdotetaan verotulomenetysten korvauksen erottamista kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta. Valtion talousarviossa määräraha erotettaisiin kunnan peruspalvelujen valtionosuuden momentilta (28.90.30) erilliselle omalle momentilleen (28.90.35).

Pykälän 1 momentin mukaan vuosittain toteutetuista veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomenetyksiä vastaava euromäärä maksettaisiin kunnille valtionosuuden yhteydessä. Korvaus koskisi voimassa olevaa lakia vastaavasti varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutettuja veroperustemuutoksia. Vuodesta 2010 lähtien veroperustemuutokset on otettu huomioon osana

peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää siten, että kullekin kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Sekä verotulomenetysten määrä koko maan tasolla että yksittäiseltä kunnalta saamatta jäävien verotulojen määrä laskettaisiin lähtökohtaisesti samalla tavalla kuin voimassa olevan lain mukaan. Vuosittain otettaisiin huomioon uusien veroperustemuutosten vaikutus ja tämä lisättäisiin edellisiltä vuosilta kertyneeseen korvausmäärään. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin korvauksen laskemisessa käytettävistä tiedoista. Kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovellettaisiin kunnan edeltävää vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa.

Korvauksen sääntelytapaa pykälän 1 ja 2 momentissa ehdotetaan yksinkertaistettavaksi siten, että kunkin vuoden korvauksen keskimääräisestä euromäärästä asukasta kohden ei enää säädettäisi vuosittain laissa. Korvaus maksettaisiin kullekin kunnalle edellä kuvatulla tavalla laskettujen todellisten verotulomenetysten mukaisesti. Muutos olisi sääntelytekninen eikä sillä ole vaikutusta korvauksen määrään. Asukaskohtaisesta korvauksesta säätäminen vuosittain on ollut perusteltua aiemmin, kun korvaus on maksettu osana valtionosuutta.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin verotulomenetysten korvaamiseen sovellettavista säännöksistä. Koska korvaus ei enää olisi osa valtionosuutta, on tarpeen selventää, miltä osin esimerkiksi lain hallinnollista menettelyä koskevia säännöksiä sovelletaan jatkossa verotulomenetysten korvaamiseen.

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten myöntämiseen ja maksamiseen sovellettaisiin asiallisesti voimassa olevaa lakia vastaavasti 48 §:n 1 momenttia, 49 §:n 1 ja 2 momenttia, 50—53 §:ä ja 61—63 §:ä sekä muutoksenhakuun 12 lukua. Lain 48 §:n 1 momentin mukaan valtiovarainministeriö myöntää korvauksen hakemuksetta viimeistään varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Lain 49 §:n 1 momentin mukaan Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa korvauksen valtionosuuden yhteydessä. Saman pykälän 2 momentin mukaan valtiovarainministeriö toimittaa maksamista varten tarvittavat tiedot Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon keskukselle. Lain 50—53 §:ssä säädetään laskuvirheen oikaisusta, saamatta jääneen etuuden suorittamisesta, perusteettoman edun palauttamisesta sekä suoritusvelvollisuuden raukeamisesta. Lain 61—63 §:ssä säädetään valtionosuuden määräytymisestä kuntajaon muuttamiseen liittyvissä tilanteissa. Sääntelyä sovelletaan myös verotulomenetysten korvauksen laskemiseen näissä tilanteissa. Myös 12 luvun muutoksenhakua koskevia säännöksiä sovelletaan verotulomenetysten korvaamiseen. Kunta voi hakea oikaisua valtiovarainministeriön päätökseen, joka koskee verotulomenetysten korvaamista. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla.

41 a §. *Korvaus opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä*. Pykälän 2 momentissa oleva viittaus hallintolainkäyttölakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi vuoden 2020 alusta voimaan tulevaan uuteen lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019). Muutos on luonteeltaan tekninen.

45 §. *Kotikuntakorvausta koskeva riita*. Pykälässä oleva viittaus hallintolainkäyttölakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Muutos on luonteeltaan tekninen.

48 §. *Päätös valtionosuuden myöntämisestä sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta*. Pykälässä säädetään valtionosuuden myöntämisestä ja päätöksenteosta. Pykälän otsikko ja 1 momentti ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan paremmin nykyistä

peruspalvelujen valtionosuuden rakennetta sekä ehdotettua verotulomenetysten korvauksen erottamista valtionosuudesta omaksi kokonaisuudekseen.

Pykälän 1 momentin sanamuodosta ehdotetaan poistettavaksi erillinen maininta päätöksen tekemisestä lain 29 §:ssä säädetystä verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus määräytyy voimassa olevan lain mukaan peruspalvelujen laskennallisten kustannusten, kuntakohtaisten lisäosien ja verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen perusteella. Siten erillisen hallinnollisen päätöksen edellyttäminen valtionosuuden yhtenä osana olevasta verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta ei ole perusteltua. Tämä on ollut perusteltua aiemmin, kun valtionosuusjärjestelmän rakenne oli erilainen. Voimassa olevan järjestelmän mukainen verotulojen tasaus voidaan ottaa huomioon osana kunnan valtionosuuspäätöstä ja siihen sisältyviä laskelmia ilman, että esimerkiksi kunnan oikeusturva vaarantuu. Kunnalla on vastaava oikaisuvaatimus- ja valitusoikeus kyseisestä päätöksestä.

Voimassa olevan lain mukaan veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus on osa kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen tehtäviä lisäyksiä ja vähennyksiä, joten myös se on sisältynyt valtionosuudesta tehtävään päätökseen. Jatkossa verotulomenetysten korvaus olisi erillinen korvaus, joten päätös siitä tulisi mainita säännöksessä erikseen. Pykälän 1 momentin mukaisesti valtiovarainministeriö myöntäisi kunnalle valtionosuuden sekä päättäisi veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksista hakemuksetta viimeistään varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä.

Pykälän 2 momentissa säädetään harkinnanvaraisen valtionosuuden korottamisen hakemisesta ja sitä koskevasta päätöksenteosta. Momenttiin ei ehdoteta muutoksia.

49 §. *Valtionosuuksien, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksen ja kotikuntakorvauksien maksaminen*. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi kattamaan valtionosuuksien ja kotikuntakorvausten lisäksi myös valtionosuudesta erotettavaksi ehdotetun verotulomenetysten korvauksen maksamisen.

Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan säädettäväksi myös veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksen maksamisesta. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaisi korvauksen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden, kotikuntakorvausten sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitettujen valtionosuuksien ja muun rahoituksen kanssa yhtenä kokonaisuutena siten kuin kyseisessä pykälässä säädetään.

Pykälän 2 momentin mukaan valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten tarvittavat tiedot. Momentin 1 kohdassa ehdotetaan otettavaksi huomioon esityksessä ehdotetut muutokset. Siten kohdan 1 mukaan ministeriöiden olisi toimitettava tiedot 48 §:ssä tarkoitetuista valtionosuuspäätöksistä sekä päätökset veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetysten korvauksista. Sen sijaan verotuloihin perustuvaa tasausta koskevaa päätöstä ei enää edellytettäisi toimitettavaksi, koska tasaus sisältyisi 48 §:n 1 momenttiin ehdotetun muutoksen mukaisesti peruspalvelujen valtionosuudesta tehtävään päätökseen.

55 §. *Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus*. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2020 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,46 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,54 prosenttia. Vuoteen 2019 verrattuna valtionosuusprosentti nousisi 0,09 prosenttiyksiköllä.

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon lisäyksenä 0,10 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100. Valtionosuuprosentin muutokseen vaikutta alentavasti 0,01 prosenttia se, että peruspalvelujen valtionosuusmomentilla olevista määräaikaisista lisäyksistä ja vähennyksistä on viety kolme pysyväisluonteista vähennystä valtionosuusprosenttiin.

64 §. *Oikaisumenettely*. Pykälän 1 momentissa ehdotetaan otettavaksi huomioon 48 §:n 1 momenttiin ehdotettu muutos, joka koskee valtionosuudesta ja verotulomenetysten korvaamisesta tehtäviä päätöksiä. Muutoin pykälä vastaisi voimassa olevaa säännöstä. Kunnan oikeus hakea oikaisua valtiovarainministeriön päätökseen koskisi päätöksiä valtionosuuden myöntämisestä, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta ja kotikuntakorvauksen perusosan euromäärästä.

65 §. *Muutoksenhaku*. Pykälän 1 momentissa säädetään muutoksenhausta oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun valtiovarainministeriön päätökseen. Momentissa oleva viittaus hallintolainkäyttölakiin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen lakiin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa. Muutos on luonteeltaan tekninen.

Valtiovarainministeriön oikaisuvaatimusta koskevaan päätökseen haetaan mainitun lain mukaan muutosta alueelliselta hallinto-oikeudelta.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2020 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,09 prosenttiyksiköllä. Kuntien valtionosuudet kuitenkin vähenevät euromääräisesti noin 1,4 miljardia euroa. Valtionosuuden väheneminen johtuu kuntien verotulomenetysten kompensaatioiden siirrosta omalle momentilleen. Jos kompensaatiota ei oteta huomioon, kasvaa valtionosuuden taso vuodesta 2019 vuoteen 2020 noin 550 miljoonaa. Valtionosuuden määrään vaikuttavat monet tekijät lisäävästi ja vähentävästi. Merkittävimmät korottavat tekijät vuonna 2020 ovat valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus, indeksikorotus sekä uudet ja laajenevat tehtävät.

Esityksellä on valtionosuuksia lisäävä vaikutus kuntatalouteen. Esitys ei heikennä perustuslain 121 §:ssä suojattua kunnan verotusoikeutta ja oikeutta päättää omasta taloudestaan.

Edellä olevan perusteella hallitus katsoo, että lakiesitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 §, sellaisena kuin se on laissa 1236/2018,

muutetaan 1 §:n 1 momentti, 7 §:n 1—4 momentti, 36 §, 41 a §:n 2 momentti, 45 §, 48 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n otsikko, 1 momentti ja 2 momentin 1 kohta, 55 §:n 1 momentti, 64 § ja 65 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti osaksi laeissa 982/2012, 1294/2013, 525/2015, 1701/2015, 557/2016 ja 1244/2016, 7 §:n 1—4 momentti laissa 676/2014, 36 § ja 55 §:n 1 momentti laissa 1236/2018, 41 a § laissa 1294/2013 ja 45 § laissa 1271/2013, sekä

lisätään lakiin uusi 7 a luku seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:

1) perusopetuslaissa (628/1998);
2) varhaiskasvatuslaissa (540/2018);
3) perhehoitolaissa (263/2015);
4) ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetussa laissa (980/2012);
5) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);
6) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
7) kansanterveyslaissa (66/1972);
8) erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989);
9) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
10) sosiaalihuoltolaissa (1301/2014);
11) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
12) elatustukilaissa (580/2008);
13) lastensuojelulaissa (417/2007);
14) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);
15) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
16) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);
17) mielenterveyslaissa (1116/1990);
18) päihdehuoltolaissa (41/1986);
19) tartuntatautilaissa (1227/2016);
20) terveydensuojelulaissa (763/1994);
21) elintarvikelaissa (23/2006);
22) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
23) kemikaalilaissa (599/2013);
24) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;

25) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
26) ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetussa laissa (523/2015);
27) tupakkalaissa (549/2016);
28) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
29) yleisistä kirjastoista annetussa laissa (1492/2016);
30) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (166/2019);
31) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998);
32) oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

———————————————————————————————————————

7 §

Sairastavuuskerroin

Sairastavuuskerroin lasketaan terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon osatekijöiden perusteella. Osatekijöiden painot ovat:

Terveydenhuolto	54,84
Vanhustenhuolto	28,00
Sosiaalihuolto	17,16

Terveydenhuolto jakautuu seuraaviin kustannustekijöihin, joiden painokertoimet ovat:

Diabetes	0,60
Epilepsia	0,95
Psykoosit	2,62
Reuma	0,90
Keuhkoastma	0,48
Verenpainetaudit	0,39
Sepelvaltimotauti	0,75
Crohnin tauti	0,83
Dementia	0,75
Syövät	3,40
Neurologiset taudit	1,30
Sydämen rytmihäiriöt	1,37
Työkyvytön, alle 55-vuotias	2,30

Vanhustenhuolto jakautuu seuraaviin kustannustekijöihin, joiden painokertoimet ovat:

Diabetes	0,17
Epilepsia	1,69
Psykoosit	2,13
Dementia	5,40
Neurologiset taudit	1,71

Sosiaalihuollon kustannustekijän painokerroin on:

Työkyvytön, alle 55-vuotias	15,86

— —

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 42,56 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysopimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,12 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 7,29 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen.

7 a luku

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen

36 a §

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus

Varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutetuista veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Kunnan kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa.

Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten hallinnointiin ja maksamiseen sovelletaan 48 §:n 1 momenttia, 49 §:n 1 ja 2 momenttia, 50—53 §:ää ja 61—63 §:ää. Muutoksenhausta säädetään 12 luvussa.

41 a §

Korvaus opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä

— —

Jos kunnat ovat erimielisiä, onko toinen kunta oikeutettu saamaan tai velvollinen maksamaan 1 momentissa mainittuja kustannuksia, asiaa koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Asian käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

45 §

Kotikuntakorvausta koskeva riita

Jos kunnat tai kotikunta ja muu opetuksen järjestäjä ovat erimielisiä, onko toinen kunta tai opetuksen järjestäjä oikeutettu saamaan tai velvollinen maksamaan kotikuntakorvausta tai 41 §:ssä tarkoitettua korvausta, asiaa koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Asian käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

48 §

Päätös valtionosuuden myöntämisestä sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta

Valtiovarainministeriö myöntää kunnalle valtionosuuden sekä korvauksen veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetyksistä hakemuksetta viimeistään varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä.

Valtioneuvosto päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.

49 §

Valtionosuuksien, kotikuntakorvauksien ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksen maksaminen

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa tässä laissa tarkoitetun valtionosuuden, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaukset ja kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetut valtionosuudet ja muun rahoituksen yhtenä kokonaisuutena siten kuin tässä pykälässä säädetään.

Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten seuraavat tiedot:

1) 48 §:ssä tarkoitetut valtionosuuspäätökset sekä päätökset veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksista;

— —

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,46 prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,54 prosenttia.

64 §

Oikaisumenettely

Milloin kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön päätökseen, joka koskee valtionosuuden myöntämistä, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta tai kotikuntakorvauksen perusosan euromäärää, kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä valtiovarainministeriölle kirjallinen vaatimus päätöksen oikaisemisesta. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.

65 §

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

———————————————————————————————————————

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

Helsingissä 7 päivänä lokakuuta 2019

Pääministeri

Antti Rinne

Kunta- ja omistajaohjausministeri Sirpa Paatero

Liite
Rinnakkaistekstit

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 §, sellaisena kuin se on laissa 1236/2018,
muutetaan 1 §:n 1 momentti, 7 §:n 1—4 momentti, 36 §, 41 a §:n 2 momentti, 45 §, 48 §:n otsikko ja 1 momentti, 49 §:n otsikko, 1 momentti ja 2 momentin 1 kohta, 55 §:n 1 momentti, 64 § ja 65 §:n 1 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 1 momentti osaksi laeissa 982/2012, 1294/2013, 525/2015, 1701/2015, 557/2016 ja 1244/2016, 7 §:n 1—4 momentti laissa 676/2014, 36 § ja 55 §:n 1 momentti laissa 1236/2018, 41 a § laissa 1294/2013 ja 45 § laissa 1271/2013, sekä
lisätään lakiin uusi 7 a luku seuraavasti:

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
1 §	1 §
Soveltamisala	*Soveltamisala*
Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:	Tätä lakia sovelletaan käyttökustannuksiin myönnettävään valtionosuuteen sellaisiin kuntien tehtäviin (*valtionosuustehtävä*), joista säädetään:
1) perusopetuslaissa (628/1998);	1) perusopetuslaissa (628/1998);
2) lasten päivähoidosta annetussa laissa (36/1973);	2) *varhaiskasvatuslaissa (540/2018*);
3) perhehoitajalaissa (312/1992);	3) *perhehoitolaissa (263/2015);*
4) ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetussa laissa (980/2012);	4) ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetussa laissa (980/2012);
5) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);	5) omaishoidon tuesta annetussa laissa (937/2005);
6) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);	6) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996);
7) kansanterveyslaissa (66/1972);	7) kansanterveyslaissa (66/1972);
8) erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989);	8) erikoissairaanhoitolaissa (1062/1989);
9) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);	9) terveydenhuoltolaissa (1326/2010);
10) sosiaalihuoltolaissa (710/1982);	10) sosiaalihuoltolaissa (1301/2014);
11) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);	11) toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997);
12) elatustukilaissa (580/2008);	12) elatustukilaissa (580/2008);
13) lastensuojelulaissa (417/2007);	13) lastensuojelulaissa (417/2007);
14) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);	14) kehitysvammaisten erityishuollosta annetussa laissa (519/1977);

Voimassa oleva laki

15) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
16) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);
17) mielenterveyslaissa (1116/1990);
18) päihdehuoltolaissa (41/1986);
19) tartuntatautilaissa (1227/2016); (21.12.2016/1244)
20) terveydensuojelulaissa (763/1994);
21) elintarvikelaissa (23/2006);
22) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
23) kemikaalilaissa (744/1989);
24) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;
25 kohta on kumottu L:lla 30.12.2015/1701.
26) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
27) ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetussa laissa (523/2015);
28)tupakkalaissa (549/2016); (29.6.2016/557)
29) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
30) kirjastolaissa (904/1998);

31) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (728/1992);
32) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998);
33) oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Sairastavuuskerroin

Sairastavuuskerroin lasketaan terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon osatekijöiden perusteella. Osatekijöiden painot ovat:

Terveydenhuolto	59,67
Vanhustenhuolto	27,44
Sosiaalihuolto	12,89

Terveydenhuolto jakautuu seuraaviin kustannustekijöihin, joiden painokertoimet ovat:

Ehdotus

15) vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetussa laissa (380/1987);
16) kuntouttavasta työtoiminnasta annetussa laissa (189/2001);
17) mielenterveyslaissa (1116/1990);
18) päihdehuoltolaissa (41/1986);
19) tartuntatautilaissa (1227/2016);

20) terveydensuojelulaissa (763/1994);
21) elintarvikelaissa (23/2006);
22) kuntien ympäristösuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986);
23) kemikaalilaissa (599/2013);
24) lääkelain (395/1987) 8 luvussa;

25) sosiaalisesta luototuksesta annetussa laissa (1133/2002);
26) ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä annetussa laissa (523/2015);
27) tupakkalaissa (549/2016);

28) eläinlääkintähuoltolaissa (765/2009);
29) yleisistä kirjastoista annetussa laissa (1492/2016);
30) kuntien kulttuuritoiminnasta annetussa laissa (166/2019);
31) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998);
32) oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa (1287/2013).

— — — — — — — — — — — — — — —

7 §

Sairastavuuskerroin

Sairastavuuskerroin lasketaan terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon osatekijöiden perusteella. Osatekijöiden painot ovat:

Terveydenhuolto	*54,84*
Vanhustenhuolto	*28,00*
Sosiaalihuolto	*17,16*

Terveydenhuolto jakautuu seuraaviin kustannustekijöihin, joiden painokertoimet ovat:

Voimassa oleva laki

Diabetes	0,56
Epilepsia	0,98
Psykoosit	6,63
Reuma	0,84
Keuhkoastma	0,47
Verenpainetaudit	0,38
Sepelvaltimotauti	0,72
Crohnin tauti	0,79
Dementia	0,71
Syövät	2,89
Neurologiset taudit	1,10
Sydämen rytmihäiriöt	1,12
Työkyvytön, alle 55-vuotias	3,59

Vanhustenhuolto jakautuu seuraaviin kustannustekijöihin, joiden painokertoimet ovat:

Diabetes	0,25
Epilepsia	1,24
Psykoosit	2,50
Dementia	4,49
Neurologiset taudit	1,62
Sydämen rytmihäiriöt	0,46

Sosiaalihuollon kustannustekijän painokerroin on:

Työkyvytön, alle 55-vuotias	12,03

— — — — — — — — — — — — — — —

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä.

Ehdotus

Diabetes	*0,60*
Epilepsia	*0,95*
Psykoosit	*2,62*
Reuma	*0,90*
Keuhkoastma	*0,48*
Verenpainetaudit	*0,39*
Sepelvaltimotauti	*0,75*
Crohnin tauti	*0,83*
Dementia	*0,75*
Syövät	*3,40*
Neurologiset taudit	*1,30*
Sydämen rytmihäiriöt	*1,37*
Työkyvytön, alle 55-vuotias	*2,30*

Vanhustenhuolto jakautuu seuraaviin kustannustekijöihin, joiden painokertoimet ovat*:*

Diabetes	0,17
Epilepsia	1,69
Psykoosit	2,13
Dementia	5,40
Neurologiset taudit	1,71

Sosiaalihuollon kustannustekijän painokerroin on:

Työkyvytön, alle 55-vuotias	15,86

— — — — — — — — — — — — — — —

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

kumotaan

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Vuonna 2019 indeksikorotusta vastaava määrä on 16,68 euroa asukasta kohden.	
Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 90,69 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysopimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.	Vuonna *2020* kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään *42,56* euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysopimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.
Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 3,81 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.	Vuonna *2020* kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään *4,12* euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.
Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.	kumotaan
Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.	Vuonna *2020* kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.
Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,05 euroa asukasta kohden oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi.	kumotaan
Vuonna 2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 5,47 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen.	Vuonna *2020* kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 7,29 euroa asukasta kohden liittyen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmän toteuttamiseen.
Vuonna 2020 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen lisätään 43,22 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysopimuksen toteuttamisesta aiheutuvan kaksinkertaisen vähennyksen huomioon ottamiseen.	
	7 a luku
	Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen
	36 a §
	Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaus
	Varainhoitovuodesta 2010 lähtien toteutetuista veroperustemuutoksista johtuvia kunnallisverotulomuutoksia vastaava euromäärä maksetaan kunnille valtionosuuden yhteydessä. Kunnalle maksetaan sen verotulojen menetystä vastaava euromäärä.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
	Kunnan kunkin varainhoitovuoden verotulojen menetystä laskettaessa sovelletaan varainhoitovuotta edeltänyttä vuotta edeltäneen vuoden verotustietoja ja varainhoitovuotta edeltäneen vuoden veroprosenttia sekä asukaslukua varainhoitovuotta edeltäneen vuoden lopussa. *Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausten hallinnointiin ja maksamiseen sovelletaan 48 §:n 1 momenttia, 49 §:n 1 ja 2 momenttia, 50—53 §:ää ja 61—63 §:ää. Muutoksenhausta säädetään 12 luvussa*.
41 a §	41 a §
Korvaus opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä	*Korvaus opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Jos kunnat ovat erimielisiä, onko toinen kunta oikeutettu saamaan tai velvollinen maksamaan 1 momentissa mainittuja kustannuksia, asiaa koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään	Jos kunnat ovat erimielisiä, onko toinen kunta oikeutettu saamaan tai velvollinen maksamaan 1 momentissa mainittuja kustannuksia, asiaa koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. *Asian käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).*
45 §	45 §
Kotikuntakorvausta koskeva riita	*Kotikuntakorvausta koskeva riita*
Jos kunnat tai kotikunta ja muu opetuksen järjestäjä ovat erimielisiä, onko toinen kunta tai opetuksen järjestäjä oikeutettu saamaan tai velvollinen maksamaan kotikuntakorvausta tai 41 §:ssä tarkoitettua korvausta, asiaa koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.	Jos kunnat tai kotikunta ja muu opetuksen järjestäjä ovat erimielisiä, onko toinen kunta tai opetuksen järjestäjä oikeutettu saamaan tai velvollinen maksamaan kotikuntakorvausta tai 41 §:ssä tarkoitettua korvausta, asiaa koskeva riita käsitellään hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. *Asian käsittelystä säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*
48 §	48 §
Valtionosuuden myöntäminen sekä päätös verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta	**Päätös valtionosuuden myöntämisestä sekä veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta**

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
Valtiovarainministeriö myöntää kunnalle valtionosuuden sekä päättää verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta. Valtiovarainministeriön on myönnettävä kunnalle valtionosuus sekä päätettävä verotuloihin perustuvasta valtionosuuden tasauksesta hakemuksetta viimeistään varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä.	Valtiovarainministeriö myöntää kunnalle valtionosuuden sekä *korvauksen veroperustemuutoksista johtuvista verotulomenetyksistä* hakemuksetta viimeistään varainhoitovuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä.
Valtioneuvosto päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.	Valtioneuvosto päättää hakemuksesta harkinnanvaraisesta valtionosuuden korotuksesta. Harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta on haettava valtiovarainministeriön päättämään ajankohtaan mennessä.
49 §	49 §
Valtionosuuksien ja kotikuntakorvauksien maksaminen	*Valtionosuuksien, kotikuntakorvauksien ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksen maksaminen*
Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa tässä laissa tarkoitetut valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetut valtionosuudet ja muun rahoituksen yhtenä kokonaisuutena siten kuin tässä pykälässä säädetään.	Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus maksaa tässä laissa tarkoitetu*n valtionosuuden, veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvaukset ja* kotikuntakorvaukset sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa sekä vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetut valtionosuudet ja muun rahoituksen yhtenä kokonaisuutena siten kuin tässä pykälässä säädetään.
Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten seuraavat tiedot: 1) 48 §:ssä tarkoitetut valtionosuuspäätökset sekä päätökset verotuloihin perustuvasta tasauksesta; — — — — — — — — — — — — — —	Valtiovarainministeriö ja opetus- ja kulttuuriministeriö toimittavat Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskukselle 1 momentissa tarkoitettujen euromäärien maksamista varten seuraavat tiedot: 1) 48 §:ssä tarkoitetut valtionosuuspäätökset sekä päätökset *veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksista;* — — — — — — — — — — — — — —
55 §	55 §
Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus	*Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus*
Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,37 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,63 prosenttia.	Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on *25,46* prosenttia (*valtionosuusprosentti*) ja kuntien omarahoitusosuus on *74,54* prosenttia.

Voimassa oleva laki	*Ehdotus*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
64 §	64 §
Oikaisumenettely	*Oikaisumenettely*
Milloin kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön päätökseen, joka koskee valtionosuuden myöntämistä, verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta tai kotikuntakorvauksen perusosan euromäärää, kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä valtiovarainministeriölle kirjallinen vaatimus päätöksen oikaisemisesta. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.	Milloin kunta on tyytymätön valtiovarainministeriön päätökseen, joka koskee valtionosuuden myöntämistä, *veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta* tai kotikuntakorvauksen perusosan euromäärää, kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä valtiovarainministeriölle kirjallinen vaatimus päätöksen oikaisemisesta. Päätökseen on liitettävä oikaisuvaatimusosoitus.
65 §	65 §
Muutoksenhaku	*Muutoksenhaku*
Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.	Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla. *Muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

———